

Ministeren

Beskæftigelsesudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Beskæftigelsesudvalget har den 31. august 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 535 (Alm. del) efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Peter Kofod (DF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 535:

Mener ministeren, at det vil være muligt administrativt at frakende personer statsborgerskab med mulighed for efterfølgende domstolsprøvelse af frakendelsen, hvis de uden lovligt ærinde rejser til en krigszone, hvor deres eneste reelle beskæftigelse vil være som fremmedkriger?

Svar:

1. Efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, kan den, som dømmes for overtrædelse af en eller flere bestemmelser i straffelovens kapitel 12 og 13, ved dom frakendes sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs. Er en person i udlandet straffet for en handling, der efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, kan medføre frakendelse af dansk indfødsret, kan indfødsret frakendes i medfør af straffelovens § 11, jf. indfødsretslovens § 8 B, stk. 2.

Efter straffelovens § 11 kan frakendelse af dansk indfødsret ske efter offentlig påtale her i landet, hvis en person, der har dansk indfødsret og er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet, i en fremmed stat er straffet for en handling, der efter dansk ret kan medføre frakendelse eller fortabelse af kald eller erhverv eller anden rettighed.

2. Reglerne om frakendelse af dansk indfødsret på grund af en dom for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 er udformet inden for rammerne af Den Europæiske Konvention af 6. november 1997 om Statsborgerret (statsborgerretskonventionens) bestemmelser om fortabelse af statsborgerskab.

Statsborgerretskonventionen fastsætter udtømmende, i hvilke situationer en stats lovgivning må indeholde regler om fortabelse af statsborgerskab. Det følger således af statsborgerretskonventionens artikel 7, stk. 1, litra d, vedrørende fortabelse af statsborgerskab på grund af kriminalitet, at en kontraherende stats nationale lovgivning kun må indeholde bestemmelser om fortabelse af statsborgerret i de

28. september 2018

Indfødsret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2018 - 16601
Akt-id 527420

tilfælde, hvor der er tale om en handlemåde, som er til alvorlig skade for den kontraherende stats vitale interesser.

Herudover fremgår det af statsborgerretskonventionens artikel 4, litra c, at de kontraherende staters regler om statsborgerskab skal bygge på princippet om, at ingen kan fratages sin statsborgerret på et vilkårligt grundlag. Som eksempler på vilkårlig fratagelse af statsborgerret er i den forklarende rapport til konventionen nævnt fratagelse på grund af bl.a. religion, race, national eller etnisk oprindelse og fratagelse af politiske grunde. Det anføres videre, at princippet om, at statsborgerret ikke må fratages på et vilkårligt grundlag, generelt indebærer, at en afgørelse om fratagelse skal være forudsigelig, proportional og foreskrevet ved lov.

Endelig fremgår det af statsborgerretskonventionens artikel 12, at enhver kontraherende stat skal sikre, at afgørelser, der vedrører bl.a. fortabelse af statsborgerskab kan gøres til genstand for fornyet administrativ eller retslig prøvelse i overensstemmelse med landets nationale lovgivning.

3. Indfødsretslovens § 8 B indebærer, at frakendelse af dansk indfødsret i givet fald sker ved dom i forbindelse med rettens stillingtagen til, om vedkommende skal straffes for overtrædelse af straffelovens kapitel 12 eller 13. Behandlingen af frakendelsesspørgsmålet sker således i strafferetsplejens former, og de almindelige straffeprocessuelle retssikkerhedsgarantier, herunder bl.a. ret til en beskikket forsvarer, ret til kontradiktion, ret til at overvære retsmøder, vil være iagttaget i forbindelse med sagen.

Det fremgår af straffelovens § 114 j, stk. 1, som er placeret i straffelovens kapitel 13, at den, der har dansk indfødsret eller bopæl i den danske stat, og som uden tilladelse indrejser eller opholder sig i et område som nævnt i stk. 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år, jf. dog stk. 2.

Det følger af straffelovens § 114 j, stk. 2, at stk. 1 ikke gælder for indrejse og ophold som led i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv. Videre følger det af straffelovens § 114 j, stk. 3, at justitsministeren efter forhandling med udenrigsministeren og forsvarsministeren kan fastsætte regler om, at et område, hvor en gruppe eller sammenslutning som nævnt i straffelovens § 114 e er part i en væbnet konflikt, skal være omfattet af stk. 1. Folketinget kan ved en folketingsbeslutning ophæve regler fastsat af justitsministeren efter 1. pkt.

Det følger således allerede i dag af straffeloven, at indrejse i visse områder kan være strafbart og omfattet af straffelovens kapitel 13. En dom for en sådan overtrædelse kan således allerede i dag medføre frakendelse af dansk indfødsret ved dom, jf. indfødsretslovens § 8 B.

4. Det bemærkes, at en administrativ ordning, hvor den pågældende danske statsborger stadig befinder sig i udlandet, indebærer, at den pågældende person endnu ikke er fundet skyldig i en straffelovsovertrædelse. Endvidere ville det ved

en sådan ordning, hvis den pågældende befinder sig i udlandet, være forbundet med betydelig usikkerhed, om den pågældende person vil kunne udtale sig under sagen, herunder om bl.a. en frakendelses betydning for den pågældende person.

En sådan ordning vil også skulle vurderes i lyset af den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

En fyldestgørende besvarelse af det rejste spørgsmål forudsætter således en nærmere kvalificering af den skitserede ordning samt nærmere overvejelser om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser, herunder statsborgerretskonventionen og den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

5. Det bemærkes afslutningsvist, at det fremgår af indfødsretsaf-talen af 29. juni 2018, at der blandt aftaleparterne er enighed om at iværksætte en afdækning af andre landes forståelse og anvendelse af relevante internationale forpligtelser vedrørende frakendelse af statsborgerskab med henblik på at undersøge, om der er mulighed for i højere grad end i dag at frakende dansk statsborgerskab.

Udlændinge- og Integrationsministeriet vil i efteråret 2018 iværksætte denne høring af andre lande og forventer at kunne orientere Folketingets Indfødsretsudvalg i 1. halvår 2019 om udfaldet heraf.

Inger Støjberg

/

Louise Hauberg Wilhelmsen